

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺน โธ

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราไปวัดไปทำบุญเนาะ เราทำบุญทำกุศลเพื่อความสุขความสงบระงับในใจของเรา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนอย่างนั้น เราเป็นชาวพุทธไง เวลาจะเข้าพรรษา เห็นไหม หลวงตาท่านสอนว่า ให้ตั้งใจว่า วันหนึ่งใส่บาตร แม้แต่พระองค์หนึ่งก็ยังมีดี ใส่บาตรพระ ๑ องค์ก็ยังมีดี ทั้งพรรษานั้นนะ เพื่ออะไร? เพื่อให้มันผ่อนคลายไป

ในจิตใจของเรามันหมักหมมนะ ความรู้สึกนึกคิดมันทับถมหัวใจ แต่ได้เสียสละ ได้ต่างๆ มันจะหมุนเวียนของมัน ถ้าหมุนเวียนของมัน เห็นไหม ถ้าจะเข้าพรรษา เราตั้งใจว่าใส่บาตรสักองค์ก็ยังมีดี นี่ก็เหมือนกัน เราตั้งใจมาทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลของเราเพราะอะไร เพราะเราเชื่อในรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึกของเรา ถ้าแก้วสารพัดนึกของเรานะ นี่พูดถึงฟังธรรมๆ

ธรรมมันคือสภาพ เห็นไหม น้ำเนาะ เวลาปรับสภาพของมัน ที่ไหนต่ำมันจะไหลของมันไป จนกว่ามันจะสูงขึ้นมาโดยตามธรรมชาติของมัน เขาเอามาทำเป็นระดับน้ำ การวัดความเสมอภาค ถ้าน้ำที่ไหนที่ต่ำ มันจะไหลของมันไปที่นั่น ที่นี้เรามองธรรมะๆ ความเสมอภาคๆ ใจ เรามองทะเล เห็นไหม ทะเล คูสิ เราดูมันราบเรียบไปหมดเลย แต่เราไม่รู้หรือว่าที่ไหนมันน้ำลึกน้ำตื้น นี่น้ำ มันลึกมันตื้น เห็นไหม

คูสิ สายบัว ถ้าสายบัวยาวขนาดไหน มันจะยังลึกกว่าน้ำที่นั่นลึกขนาดไหน ถ้าสายบัวมันสั้น น้ำก็ตื้น นี่ก็เหมือนกัน ความรู้สึกนึกคิดของคน ถ้าคนรู้สึกว่เก็บความรู้สึกนึกคิดเราไม่ได้ นี่สายบัวมันยาว ถ้าความรู้สึกนึกคิดของคนเก็บไว้ไม่ได้ สายบัวสั้นๆ สายบัวสั้นมันแสดงออกของมันไปอย่างนั้นแหละ นี่พูดถึงสายบัว ความลึกความตื้นของมันแตกต่างกัน ในสภาพน้ำก็เหมือนกัน

ทีนี้พอว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นความเสมอภาค ธรรมะต่างๆ เราจะเอาความเสมอภาคๆ

คนเรามันมาไม่เหมือนกันหรอก จิตใจของคนก็ไม่เหมือนกัน ความทุกข์ความยากของคนก็ไม่เหมือนกัน ถ้าไม่เหมือนกัน มันก็อยู่ที่เราไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ สอนตั้งแต่ระดับพื้นๆ ขึ้นไป พื้นๆ ขึ้นไป ให้เสียสละกัน

ให้เสียสละ เสียสละมันเป็นประโยชน์อะไร พอเสียสละ มันมีแต่ของของเราหามาด้วยความทุกข์ยาก เราเสียสละไปทำไม

ก็เสียสละไปเพื่อฝึกฝนใจที่ตระหนี่ถี่เหนียวไง เสียสละไปเพื่อฝึกหัดใจใจ ถ้ามีการเสียสละขึ้นมา ถ้าใจมันเสียสละ มันไม่เห็นแก่ตัวใจ

เพราะคนเห็นแก่ตัว เห็นไหม สังคมที่มันมีปัญหาอันอยู่เพราะอะไร เพราะคนรับความคิดเห็นต่างไม่ได้ เขามีความคิดเห็นต่างจากเราที่เรารับไม่ได้เลย เราจะให้คนมีความคิดเห็นเหมือนเราไปหมดเลย น้ำต้องมียกอย่างเดียว ดินไม่มี ดินไม่ได้ ต้องให้มียกอย่างเดียว

แล้วน้ำลึกไม่ได้ ไปดูทะเลสิ ทะเลเวลามันลึก ๒-๓ กิโลเมตรนูนนะ แต่เวลาชายฝั่งขึ้นมาคนที่อยู่ชายฝั่ง พวกชาวประมงเขามีอาชีพของเขา เขาอยู่ชายฝั่ง คูสิ หัวเมืองตามชายฝั่งตามริมทะเล เขาจะมีความอุดมสมบูรณ์ของเขาด้วยอาหารความเป็นอยู่ของเขา นี่ความเป็นอยู่ของเขา แต่เวลาเขาเกิดพายุต่างๆ เขาก็ต้องพญักษ์ของเขาเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ ที่เราดูเราเห็น เราดูเราเห็นจะให้มันเหมือนกันๆ มันเป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เราต้องย้อนกลับมาดูที่ใจเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้ที่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านจะรู้สัตว์คนสัตว์ก็รู้สัตว์คนสัตว์ในใจของคน

แต่เราไปมองเป็นวิทยาศาสตร์ไง ร้อยสัตว์คนสัตว์ต้องคนเสมอภาค ความเป็นอยู่ต้องเหมือนกัน กินต้องเหมือนกัน นอนต้องเหมือนกัน

มันเป็นไปไม่ได้หรอก ทุกคนเวลากินอาหาร ทุกคนก็ชอบตามจริตนิสัยของตัวเอง เวลาจะหลับจะนอน คนจะหลับจะนอน คนที่อยู่ด้วยกันนะ ถ้าคนนอนกรนนอนไถ่ๆ น่ารำคาญมากมาย นอนที่ไรก็กรนทุกที แต่คนที่เขากรนเขาก็ไม่รู้ตัวของเขาหรอก ถ้าเขาไม่หลับเขาก็ไม่กรนหรอก ถ้าเขาหลับเขาถึงจะกรน เห็นไหม

จริตนิสัยของคนก็เหมือนกัน เวลามันแสดงออก มันแสดงออกมามันก็นิสัยส่วนตัวของคน ไซ้ไหม ถ้านิสัยส่วนตัวของคน จริตนิสัยของคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าไม่เหมือนกัน ทุกคนก็ต้องเข้าไปดูแลรักษาใจของตัวเอง เพราะใจของตัวเองมันสร้างแต่ความเป็นพิษเป็นภัยให้กับตัวเอง ถ้ามันจะสร้างบุญกุศล สร้างบุญกุศลมาจากไหนละ

ถ้าสร้างบุญกุศล เพราะเราเชื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม แก้วสารพัดนึกๆ เพราะคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาว่าความเสมอภาค ความเสมอภาคของระดับน้ำ น้ำราบเรียบเหมือนกัน แต่จริตนิสัยของคนมันลึกต้นแตกต่างกันไป

ถ้าจริตนิสัยของคนแตกต่างกันไปด้วยความเสมอภาค เวลาพระอาทิตย์ส่องเข้าไป ไม่ลำเอียงบ้านใครทั้งสิ้น ที่นี้บ้านของเรามันไปปลูกอยู่ในหุบเขา บ้านเราไปปลูกอยู่ที่พระอาทิตย์ส่องไม่ถึง แล้วทำอย่างไรละ พระอาทิตย์ลำเอียงไซ้ไหม? ไม่ลำเอียงหรอก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราไปวัดไปวา เห็นไหม เราไปเพื่อเสียดละของเรา ถ้าเสียดละของเรา เสียดละเพื่อสิ่งใด เนื่อนาบุญๆ หว่านพืชหวังผลนะ เราหว่านพืชสิ่งใดลงไป เราก็ได้ผลสิ่งนั้นมา ทั้งนั้นแหละ เราทำบุญกุศลที่ไหน เราทำสิ่งใดขึ้นมา ถ้ามันเป็นเนื่อนาบุญที่ดี เราจะชื่นใจของเรา แต่ถ้าความเห็นของเรามันไม่เปิดกว้าง เราหว่านพืชไปแล้ว พืชของเรางอกงามขึ้นมา เรายังไม่รู้ว่ามีพืชเรางอกงาม เพราะเราไม่รู้จักมันไง

นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญๆ บุญมันคืออะไร บุญมันคืออะไร นี่ทำบุญกุศลเพื่อปรับพื้นที่ของเรา แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป ทาน ศีล ภาวนา นี่น้ำเต้าน้ำลึกแล้ว เวลาน้ำเต้าน้ำลึกนะ คนตื้นๆ เวลาทำสิ่งใดไปมันก็ส่งบระจิบของมันขึ้นมาได้ แต่คน ถ้าน้ำลึกๆ นะ เรายังทำเราไม่ถึงน้ำเลยนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราจับต้นชนปลายไม่ถูกเลย เราจับต้นชนปลายไม่ถูก แม้แต่ตัวเราเองเรายังไม่รู้จัก แล้วเราไปหาครูบาอาจารย์ เห็นไหม จะแก้อย่างไร จะแก้อย่างไร แล้วเรื่องของเราล่ะ เรื่องของเรา เราจะแก้ของเราอย่างไร

ถ้าเราแก้ของเราอย่างไรนะ เราพยายามตั้งสติของเรา ถ้าตั้งสติของเรา ทำของเราจะหยั่งถึงพื้นให้ได้ ถ้าทำของเราจะหยั่งถึงพื้นได้ นี่น้ำตื้นน้ำลึก เราหยั่งถึงพื้นได้ เราจะยืนของเราได้ จิตใจของเราถ้ามันสงบระงับเข้ามา เราจะรู้จักของเราได้ เราจะเห็นของเรา แล้วใครจะมาหลอกเราได้ น้ำตื้นน้ำลึกมันเรื่องของเขา แต่ทำเราหยั่งกับพื้นนี้เรารู้ของเรา

ใจของเราก็กี่เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญา เราปฏิบัติของเราขึ้นมา ความรู้ความเห็นของเรา บังคับตั้ง สันติภูมิจก อันนี้มันยืนยัน ยืนยันในใจของเราเลย ถ้ามันยืนยันในใจของเรา เห็นไหม เราจะไม่หวั่นไหวไปกับโลก เราจะไม่หวั่นไหวไปกับกระแสสังคม

กระแสสังคมมันพัด นี่ลมปากของคนนะ ลมปากของคน ตีฉินนินทา มันทำให้เราสั่นไหวได้หมดเลย แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง เสียงนกเสียงกามันให้ประโยชน์กับใครบ้าง เสียงนกเสียงกามันก็เสียงนกเสียงกาทั้งนั้นแหละ คำพูดของคนมันก็แค่นั้นแหละ แต่ของเรานี้เรามีตัวตนของเราไง เรามีตัวตนของเรา ถ้าเรามีตัวตนของเรา เราไม่เป็นจริงตามที่เขาพูด เราไม่เป็นความจริงตามนั้น เราก็กี่หวั่นไหว

แต่ถ้าเรามีสติปัญญานะ นี่กรรมของคน ถ้ากรรมของคน เห็นไหม นี่สภาวะกรรม เราเกิดมานี้ผลของวิญญู ถ้าผลของวิญญู เราเกิดมา ถ้ามันมีอำนาจวาสนา เราจะไม่เจอคนแบบนั้น เราจะเจอหมู่คณะที่ดี เราจะเจอสรรพสิ่งที่ดี นี่เวลาประพฤติดุปฏิบัติก็เรื่องสัปปายะ ๔ สัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ

นี่ก็เหมือนกัน หมู่คณะของเรา หมู่คณะที่เป็นสัปปายะ เขาจะไม่ตีฉินนินทาเรา มิตรแท้ มิตรเทียม ถ้ามิตรแท้ขึ้นมา เราจะตกทุกข์ได้ยากขนาดไหน เราจะผิดพลาดขนาดไหน เขาจะแก้ให้เราได้ เขาจะช่วยเหลือเอื้ออาทรได้ นี่มิตรแท้ มิตรแท้เขาจะมองเรา เวลาเราทุกข์เรายาก มิตรแท้ไม่ทิ้งเรา แต่มิตรเทียม คนเทียมมิตร อยู่ด้วยกันมันยังแทง อยู่ด้วยกัน เห็นไหม นี่ผลของวิญญู

ผลของวิญญูะไ้ คน ๒ คนเกิดขึ้นมาแล้วอยู่ด้วยกันมันต้องมีกระทบกระทั่งเป็นธรรมดา ถ้าเราจะไปหวังว่าให้เขาเหมือนเรา ธรรมดานะ เวลาทางวิทยาศาสตร์ ทางโลก เห็นไหม รัฐบาล รัฐสวัสดิการเขาต้องดูแลไปทั้งหมด นี่ก็เหมือนกัน เราอยากให้สังคม ทุกคนมีความสุขๆ ไปหมด

ทะเลมไม่เต็มหรือก ค้นหาความทะยานอยากของคน ถมมันไม่เต็มหรือก แต่ถ้ามันเป็น อำนางาสนาบารมีของคน เราชักนำเขาได้ เราพูดกันได้ เราเคลียร์ปัญหากันได้ นั่นก็เป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ดีนะ แต่ทักฎิมานะ กิเลสของคน นี่เคลียร์ได้มันเคลียร์ได้แต่ผิวเผินไ้ แต่หัวใจมันเคลียร์ ไ้ไหมละ

ถ้าหัวใจเคลียร์ไม่ได้ เห็นไหม พรหมวิหาร ๔ มันเป็นธรรมของผู้บริหารไ้ ถ้าพรหมวิหาร ๔ ถึงที่สุดแล้วอุเบกขา ถ้าเราไม่อุเบกขา เราจะแบกหาม โลกเป็นแบบนี้ ถ้าน้ำลึกจนหยั่งกันไม่ได้ เราก็อต้องอุเบกขาของเราแล้ว เรารักษารใจของเราไ้ เรารักษารใจของเรา เราจะไม้ทุกข์ร้อนไปกับเรา

คนจนน้ำ ว่ายน้ำไม่ไ้เป็น เราก็อว่ายน้ำไม่ไ้เป็น โคดอุ้มเลย จะช่วยคนนี้ๆ

จะช่วยคนนี้ เขาก็อลากเราจนน้ำไปนะสิ ถ้าวช่วยคนนี้ๆ เราต้องว่ายน้ำของเราให้แข็งขึ้นมา ก่อน ถ้าวเราว่ายน้ำให้แข็งขึ้นมาก่อน เราส่งสิ่งใดไปวัดดูไ้ไปให้เขาจับแล้วเราดิ่งขึ้นมา นี่จะไป ไ้กลัเขาให้เขาเกาะ เราจนน้ำเลย เห็นไหม ถ้าวเรามีปัญญา ปัญญาเราเกิดขึ้น เราจะเข้าใจว่าสิ่งใดควร และไม้ควร

ถ้าวสิ่งใดควรไม้ควร นี่เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีลัทธิมีคตินะ เวลา มันมีหนักมีเบา ถ้าวมีหนักมีเบานะ ถ้าวเวลาทำนะ หลวงตาท่านบอกว่าท่านอยู่กับหลวงปู่มัน เหมือนกับพ่อกับลูก เวลาคุยเรื่องข้อวัตรปฏิบัติ คุยเรื่องในวัดในวา คุยในเรื่องความเป็นอยู่ เหมือน พ่อกับลูก ท่านพูด ท่านเมตตามาก พูดเล่นพูดหัว พูดมีความสุขมาก แต่หันเข้าธรรมะไม้ได้ หันเข้า ธรรมะแล้วไม้มีพ่อไม้มีลูกนะ เต็มที่เลย

ลัจจะไ้เป็นลัจจะไ้ ความจริงไ้เป็นความจริงไ้ ถ้าวยังรักษขนาดไ้ไหน ยิ่งถนอมขนาดไ้ไหน เวลา เรื่องลัจจะนี้ต้องเต็มทีเลย เต็มทีเพราะอะไร เต็มทีเพราะคนที่ผ่านอย่างนี้มา ท่านรู้ ท่านรู้ว่ากิเลส ค้นหาความทะยานอยากของคนมันล่อมันหลอก มันปลิ้นปล้อนขนาดไ้ไหน แล้วขณะที่เรา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา กว่าเราจะมีศรัทธาความเชื่อนะ

ดูชาวพุทธเราสิ เห็นไหม พระพุทธศาสนาสอนอะไร ลัทธิศาสนาอื่นเขามีตำราวจาสนาณะ เขาคอยควบคุมดูแล ของเราชาวพุทธนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดอิสรภาพเต็มที่เลย ใครจะเชื่อก็ได้ ใครไม่เชื่อก็ได้ กาลามสูตรอีกด้วย

เวลากาลามสูตรนะ ไม่ให้เชื่อว่าเป็นอาจารย์ของเรา นี่ท่านเปิดกว้างขนาดนั้น ท่านเปิดกว้างขนาดนั้นนะ แต่เวลาเรามีศรัทธาความเชื่อขึ้นมาแล้ว เราปฏิบัติของเรา นี่เวลาเราจะปฏิบัติ ปฏิบัติเพราะอะไร

เราปฏิบัติ เห็นไหม ทะเลมันมีระดับน้ำของมัน มีลึกมีตื้นขนาดไหน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่คุณงามความดีในศาสนา มันมีมหาศาลขนาดไหน แต่เรามองกันผิวเผินใจ เรามองกัน ศาสนบุคคล พระเป็นศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนบุคคล ศาสนธรรม ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นละธรรมโอสธ ธรรมโอสธนั้นมันสามารถชำระล้างจนกว่าเราสิ้นกิเลสไปได้ นี่ธรรมที่ดีเป็นอริยทรัพย์

ทรัพย์สมบัติที่เราหามาเป็นทรัพย์สมบัติที่เราหามาเพื่อประโยชน์การดำรงชีวิตของเรา แต่ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา เห็นไหม แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เทวดา อินทร์ พรหมเขายังรู้เรื่องของหัวใจของเขาไม่ได้ แล้วเรานี่ เราเป็นมนุษย์ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราพยายามจะฝึกหัดกันขึ้นมาให้มันเกิดอริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายในขึ้นมา

แก้วแหวนเงินทองมันตีค่าได้ สมาริ เวลาทำขึ้นมาในหัวใจ มันตีค่าไม่ได้ มันมีค่าสูงส่งจนวัดคำนวณเป็นราคาไม่ได้ ถ้าคำนวณเป็นราคาไม่ได้ มันมีประโยชน์ขนาดไหน มันมีคุณธรรมขนาดไหน มันมีความดีงามขนาดไหน

แล้วสิ่งที่สัมผัสมาได้ สิ่งที่ได้รับได้ นี่แก้วแหวนเงินทองเราทำได้ด้วยบัญชี ด้วยการคำนวณว่ามีมากน้อยขนาดไหน แต่หัวใจ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีในหัวใจ มันเอาสิ่งใดไปเทียบเคียง นี่สิ่งนี้เป็นอริยทรัพย์

ฉะนั้น เรื่องระดับของท่าน อย่างที่ว่าหลวงตาท่านพูด ให้หัวใจมีหลักมีที่ยึด ถ้าเราเป็นชาวพุทธๆ ให้เป็นชาวพุทธจริงๆ ในพรรษาหนึ่ง เราก็ตั้งใจทำบุญตักบาตรพระวันละองค์ก็ยังดี ถ้าไม่ได้ เราก็พยายามภาวนาของเรา พยายามหาจุดยืนของเรา

ทีนี้คน ขนาดทำวัตถุไม่ได้ มันจะภาวนานี้มันเรื้อน แล้วภาวนาขึ้นไป เห็นไหม คูสิ ภาวนาขึ้นไปก็เป็นผู้รู้สึกลึกซึ้งคิด มันก็เป็นเรื่องไสยศาสตร์ เรื่องภูตผีปีศาจ เรื่องอ้อนวอน เรื่องขอเอา เพราะอะไร เพราะมันโลภมาก โลภมาก ทำบุญแล้วก็อยากจะร่ำอยากจะรวย เวลาปฏิบัติขึ้นมาก็อยากจะเห็นผีเห็นนาง เป็นผู้วิเศษมีฤทธิ์มีเดชไป นี่มันเป็นเรื่องไสยศาสตร์ มันไม่เป็นเรื่องเข้าพุทธศาสนาเลย

ถ้ามันจะเข้าพุทธศาสนาขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเรามีบุญกุศล เราทำทานของเรา เรามีศีล ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีศีล ความปกติของใจ ถ้าจิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามา พอจิตสงบแล้วมันไปเห็นภูตผีปีศาจที่ไหนล่ะ

ก็ไอ้ผีตัวนี้ ผีตัวทุกข์ด้วยยาก ไอ้ผีที่มันปฏิบัติอยู่นี้ มันยังสงบระงับไม่ได้เลย แล้วจะไปรู้ไปเห็นผีข้างนอกที่ไหนล่ะ นี่ไง เพราะอะไร เพราะถ้ามีทาน มีศีล เวลาปฏิบัติขึ้นมามันก็เป็นเรื่องพุทธศาสนา เรื่องศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ามันไม่มีเรื่องของท่านก็ตระหนี่ถี่เหนียว อยากได้ อยากดี อยากเด่น พอเวลาปฏิบัติขึ้นไป มันก็เป็นเรื่องไสยศาสตร์ไปซะ เพราะมันอยากได้ อยากดี ก็เลสมันปลิ้นปล้อน ก็เลสมันหลอกลวง ก็เลสมันสร้างภาพไปทั้งนั้นแหละ

ถ้าครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมา ท่านจะรู้ของท่านอย่างนี้

หญ้าปากคอกๆ ทำใจให้สงบนี้มันแสนยาก ละทิ้งสิ่งที่กิเลสมันกระตุ้นในใจนี้มันจะได้แสนยาก ถ้ามันละสิ่งนี้ได้ มันก็เข้ามาสงบระงับ ถ้ามันสงบระงับแล้ว ถ้ามันออกฝึกหัดใช้ปัญญา มันจะใช้ปัญญา นี้อริยทรัพย์มันเกิดตรงนี้ไง พระพุทธศาสนา มันเกิดตรงนี้ไง

เกิดตรงที่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจิตสงบแล้ว อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออกจนสงบระงับ แล้วใช้ปัญญาขึ้นไป เป็นอัสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจของตัว งานอย่างนี้เป็นงานของใครล่ะ

คูติ อาบเหงื่อต่างน้ำ บ่นว่าทุกข์ว่ายาก เวลามานั่งสมาธิเฉยๆ ให้จิตใจมันภาวนาขึ้นมา “สิ่งนี้มันทำได้อย่างไร แล้วเวลาพระ วันๆ ไม่เห็นทำอะไรเลย”

เขาทำใจของเขา เขาดูแลใจของเขา เพราะใจของเขามันทุกข์มันยาก คูติ เสียสละ เห็นไหม เสียสละตั้งแต่ความเป็นอยู่ของโลก นี่ความเป็นอยู่ของโลก เห็นไหม มีใครยาวสาวได้สาวเอา ใครมีปัญหาขนาดไหน สาวได้สาวเอา เว้นไว้แต่คนที่เขามีคุณธรรมในหัวใจ เขาก็ทำของเขาด้วยความ เป็นธรรม ธรรมาภิบาลๆ นี่เสียสละสิ่งนั้นขึ้นมาเพื่อเป็นนักรบ รบกับอะไร? รบกับความรู้สึกลึกซึ้ง รบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากอยู่

สิ่งที่มันหยังพื้นไม่ได้ๆ หยังพื้นไม่ได้คือจิตสงบไม่ได้ หยังพื้นไม่ได้คือไม่รู้จักตัวตนของตัวเอง เวลาไปถามแม่ “แม่ หนูเกิดเมื่อไหร่ แม่ หนูเกิดอย่างไร” นี่ตัวเองเกิดมาตัวเองไม่รู้ตัวเกิดมาอย่างไรเลย

พอจิตมันสงบขึ้นมา ไม่ต้องไปถามใคร ไม่ต้องไปถามพ่อถามแม่ ไม่ต้องไปถามพระพุทธรูป ไม่ต้องถามใครเลย จิตมันสงบ มันสงบของมันเอง มันสงบของมันเอง มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิโก มันมีความรู้สึกของมัน นี่เวลามันออกฝึกหัดใช้ปัญญาของมัน ถ้าออกฝึกหัดใช้ปัญญานี้มันยาก มันยากเพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ” เพราะขนาดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญา พุทธปัญญา พุทธวิสัย เวลาจะสอนใครยังว่า “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ”

แล้วเราเป็นโสดยศาสตร์ จับพลัดจับผลู แหม! พระอรหันต์เต็มบ้านเต็มเมือง มันจับพลัดจับผลูมานี้โสดยศาสตร์ทั้งนั้น มันเห็นความเห็นของกิเลสทั้งนั้น ถ้าความเห็นของธรรมล่ะ

ความเห็นของธรรมที่อริยทรัพย์ๆ สิ่งที่ทำมา มันมีพื้นฐาน ถ้ามีพื้นฐาน ถ้ามีทาน ทานจิตใจมันเป็นสาธารณะใจไหม คำว่า “สาธารณะ” มันไม่เอียงใจ ไม่เอียงเขาเอียงเรา ถ้ามันไม่จริงไม่จริงหรอก ถ้าไม่จริงมันก็สงสัย ถ้าสงสัย เราควรจะใคร่ครวญอย่างใด นี่ถ้ามันสงสัยใจไหม

ถ้ามันทำความสงบเข้ามาจริง อืม! ถ้ามันไม่สงสัย เพราะมันรู้จริงตามความเป็นจริงของมัน แล้วเวลาเราออกใช้ปัญญาละ ปัญญา ภาวนามยปัญญาออกใช้อย่างไร ถ้ามันใช้ไม่ได้ ใช้ไม่ได้มัน

ยังทำงานไม่เป็น ก็ต้องกลับมาสงบก่อน กลับมาตั้งฐานของเราให้ได้ก่อน พอฐานของเราตั้งให้เราได้ เราฝึกหัดมัน ทำของมัน

แล้วเราทำแล้ว คนอื่นทำไมเขาทำแล้วเจริญรุ่งเรืองของเขา ทำไมเราล้มลุกคลุกคลานล่ะ

นี่ก็ย้อนกลับมาที่ทานแล้วไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนอยากจะอังกาส อังกาสคือถวายอาหารด้วยมือของตนเองแก่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาอยากทำๆ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีองค์เดียว แล้วคนปรารถนาขนาดนั้นมันมหาศาลขนาดไหน

เขาก็บอกว่า นี่เพราะว่าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใครก็อยากถวายทาน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ไม่ใช่หรอก เราทำของเราเองทั้งนั้นแหละ เพราะเราทำของเราเอง บารมีถึงเต็ม

พอบารมีเต็มขึ้นมา เวลาภาวนาขึ้นไป เห็นไหม คุณิ พญามารจะล่อขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังต่อสู้กับมันจนพ้นจากกิเลสไปได้ แล้วของเรา เวลาเราปฏิบัติไป ทำไมเราทำไม่ได้ๆ นี่มันก็ย้อนกลับมาที่นี้ไง ย้อนกลับมาที่เราทำมาอย่างนี้ไง ถ้าเราทำมาอย่างนี้ เราทำมาอย่างนี้แล้ว แล้วปัจจุบันเราเป็นเราแล้ว เราจะไปน้อยเนื้อต่ำใจเอากับใคร เวลาเสียสละทาน เวลาทำบุญกุศล เราก็บอกตระหนี่ถี่เหนียว ไม่อยากไปๆ มันก็ไม่มีความเข้มแข็ง

อินทรีย์ จิตที่เป็นอินทรีย์แก่กล้า ความที่มีความมั่นคงของใจ

นี่มันไม่มีหลักของมัน แต่ถ้าเราเสียสละของเรา คุณิ ความตระหนี่ถี่เหนียว เสียสละออกไปๆ มันเป็นสาธารณะ มันเข้มแข็งของมัน เวลามันเข้มแข็งของมัน มันทำสมาธิของมัน เวลาเกิดเป็นสมาธิ ฝึกหัดใช้ปัญญา มันก็มีฐานของมัน

คนมีแขนมีขามันลุกมันเดินของมันไปได้ คนไม่มีแขนมีขามันก็กลิ้งเอาไป นี่เราทำของเราอย่างนี้ เราก็หมุนไปกลิ้งไปคลานไปประสาเราสิ ก็เราทำมาอย่างนี้ เราทำมาอย่างนี้ แล้วเราจะไปน้อยเนื้อต่ำใจกับใครล่ะ

เวลาเขาทำกันก็ไปติเตียนเขา คนนั้นทำอย่างนั้น เห็นไหม คุณติ คนโง่ คนไม่มีปัญญา ใ้เรา
มีปัญญา

มีแก้วแหวนเงินทองก็ทับไว้ ให้นันทับหัวอกตายอยู่นั่นละ แล้วมันได้อะไรไปละ มันก็ทับ
ร่างกายตายอยู่นั่นละ

แต่ถ้ามันเสียสละออกไป คนอื่นได้ประโยชน์ มันได้บารมีมา มันได้บารมีมา เวลาจิตมัน
สงบขึ้นไปแล้ว เวลาเขาทำของเขาขึ้นมา มันก็เกิดปัญญามันขึ้นมา พอปัญญามันขึ้นมา มันหมุนออกไป
เห็นไหม ธรรมจักร จักรเคลื่อนแล้ว จักรเคลื่อน เห็นไหม เวลาจักรเคลื่อน

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เวลามันเกิดกับเรานะ มันมหัศจรรย์ มนุษย์คนหนึ่งทำไมทำได้อย่างนี้ ทำไมมนุษย์คนหนึ่งรู้เรื่องที่
แปลกประหลาดมหัศจรรย์ขนาดนี้ มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ที่ไหนล่ะ? มันแปลกประหลาด
มหัศจรรย์ในหัวใจ มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ขณะที่ปัญญามันเกิด นี่ไม่มีใครรู้

คนไม่รู้ ไม่เคยเห็น คนไม่เคยเห็นพูดไม่ได้ แล้วเทวดา อินทร์ พรหมเขาเป็นทิพย์ ทำไมเขา
ต้องมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ ทำไมเขาต้องมาล่ะ? เพราะเขาก็ไม่รู้ไม่เห็น
เหมือนกัน เพราะสถานะของเขา ภพชาติของเขาเป็นอย่างนั้น ภพชาติมันก็เหมือนมนุษย์เรานี้
แหละ แต่เวลาเราทำ เพราะเรามีสติปัญญาใช้ไหม

เรามองไป คุณติ เวลามองไป เรามองถึงเรื่องศาสนา เราก็มองถึงความเสมอภาค ทุกคนที่ว่า
ความเสมอภาค แล้วความเสมอภาค นี่เป็นความเสมอภาค เป็นเสรีภาพ กี่ว่ากันไป เสมอภาค
เสรีภาพ มันก็แค่ขจัดมหายาใจเข้าลมหายใจออกเท่านั้นแหละ

แต่ถ้าปัญญามันเกิด มันมีอำนาจวาสนาบารมี มันมีการกระทำ มันมีต่างๆ สะสมมา
มหาศาล แต่เวลามันสำเร็จไปแล้วสิ โสดาบันนะ จะทำสิ่งใดมา จะทำวิธีการใดมา โสดาบันก็คือ
โสดาบัน แต่ถ้าอภิญญา มีความรู้เห็นต่างๆ อันนั้นมันเป็นอำนาจวาสนาบารมีที่สร้างสมมา มัน
เป็นอีกแขนงหนึ่ง

แต่ถ้าเป็นสัจจะนะ อริยสัจจะมันมีหนึ่งเดียวเท่านั้นแหละ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ เท่านั้น
แต่สิ่งที่มรรค ๔ ผล ๔ คนที่เข้ามา ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเข้ามา จิปปาภิญญา มันปฏิบัติได้ง่ายง่ายเลย

เวลาเป็นอริยสัจ ล้มลุกคลุกคลาน ต้องกระเสือกกระสนกันไปเลย แต่ถ้ามั่นจบแล้วก็เป็น โสดาบันเหมือนกัน เหมือนกัน ถ้าเหมือนกัน อริยสัจมีหนึ่งเดียว ถ้ามีหนึ่งเดียว เราปฏิบัติขึ้นมา เป็นความจริงของเรา มันปฏิบัติขึ้นมาอย่างนี้

ฉะนั้น มันจะลึกจะตื้น มันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของคน การที่จิตใจเป็นสาธารณะ จิตใจที่ เปิดกว้างเท่าไร มันก็จะทำให้เรามีอำนาจวาสนาขึ้นมาเท่านั้น แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันก็จิต หนึ่ง จิตหนึ่ง มรรคญาณหนึ่ง เข้าไปทำลายความเป็นหนึ่งอันนั้น

ถ้าทำลายความเป็นหนึ่งอันนั้น เห็นไหม มันทำกวางสะทักพ รือภพหรือชาติ ปฏิสนธิจิต ภพชาติอันนี้มันจะเวียนตายเวียนเกิดไป เพราะมีภพชาติในความรู้สึก มันจะมีภพชาติต่อๆ ไป ทำลายภพทำลายชาติอันนี้แล้วมันก็จบ แต่จบอย่างนี้น้ำลึกมาก

ฉะนั้น เราอยู่ชายฝั่ง เราไม่ถึงกับออกทะเลได้ เราฟังธรรมแล้ว ฟังธรรมแล้วยึดเป็นคติไว้ แล้วสิ่งที่เราจะทำขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์ของเรา เราจะไม่หวั่นไหวไปกับกระแสสังคม ไม่ หวั่นไหวไปกับสิ่งใดทั้งสิ้น

นั่นเป็นเรื่องของมนุษย์ เป็นเรื่องของคนคนหนึ่ง คนคนหนึ่งทำดี ทำชั่ว เป็นของคนคนนั้น จิตใจของเรา เราทำดีของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อจิตใจของเรา เพื่อหัวใจของเรา เอวัง